

## Framburðsleiðin.

Harra Louis Zachariasen, verkfrøðingur, hevur í seinastuni av og á tikið til orða í »Tingakrossi.« Hansara greinir hava verið athugasemdir. Maðurin er skilagóður, ikki kann annað sigast. Hann skrivar sum ein sannur framburðsmaður. Tað er gleðiligt at síggja slíkar greinir í »Tingakrossi«, sum tær, ið harra L. Z. skrivar. Týðuligt er, at nú er tvískinnur komin í sjálfstýrisflokk. Harra L. Z. nýtir hørð orð ímóti afturhaldsmönnum sum t. d. Jóannes bóndi í Kirkjubø og Niclas Niclasen í Seyrvági. Hann nýtir so hørð orð, at ein má ógvast við at lesa tey. Hann hóttar enná við, at Jóannes bóndi og hansara líkar skulu vera koyrdir úr sjálfstýrisflokkinum. Hetta eru forvitnislig tíðindi. Hvør hevði vænta at lesa slíkt? Vit minnst, hvussu Jóannes bóndi feldi dóm yvir J. H. Poulsen í Skopun, og hvussu glæðbeint sjálfstýrismenn lá fylgdu bóndanum og koyrdu hr. Poulsen úr flokkinum. Nú er umvent í høluni. Nú er tað Jóannes sjálvur, ið stendur fyri at verða útkoyrdur. Um tað eydnast L. Z. og hansara monnum at basa bóndanum, soleiðis sum skaldið yrkti á sinni: »Nú skulu vit bóndanum basa«, ella tað verður bóndin, ið basir Láusi, tað er enn óvíst, at spáa nakað um; men at »er-ningen er kastet«, og stríðið er byrjað, er eyðsæð. »Harður verður hildarleikur, tá Norðmenn móti norskum stríða«, segði Ólavur kongur á sinni. Tá eg í áðni nevndi Jóannes bónda fyri ein afturhaldsmann, so vilja menn kanska halda, at eg eri ovharður móti tí manni, sum hevur verið slóðbróttari í mongum forum. Jóannes bóndi er eitt stórt skald, og hann hevur gjørt eitt stórt arbeið fyri móðurmálinum. Mær dómur illa at hegga á Jóannes bónda, uttan samstundis at geva honum tann heiður, sum hann av sonnum eigur. Um alt tað, ið Jóannes hevur útrættað, og sum vit Frøyingar eru honum takk skyldugir fyri, kundi skrivast heilar stórar bókur. Tann heiður skal bóndin hava, tí hann eigur hann við Gudi og æruni. Sjálvt um eg eri Jóannesar politiski mótsæðumaður, so má eg altíð taka húgvuna av fyri honum. Tað eiga allir Frøyingar at gera; men nakað heilt annað er at velja hann til lögtingsmann ella ríkisdagsmann. Tað var tann tíð, at Jóannes var frálíka góður umboðsmaður. Hann var t. d. harður ímóti Rytter og hansara húskollum, tá teir royndu at lýna móðurmál okkara; men tað stríðið er komið at enda — útbetur. Móðurmálið er enn ikki komið til sín fulla rætt; men tá kanna vit síggja, at sigurin er vunnin. Engin torir nú at berjast ímóti móðurmáli okkara; tí fólk ið er vaknað og krevur føroyskt mál í øllum forum. Nú er spelið vunnið. Men eisini í aðrar mátar eru

# ÚR SUÐUROY

Frøyingar við at vakna. Hin minni maðurin í Føroyum er farin at rembast og naggar nú svinin burtur úr eygunum. Hetta hevur Jóannes bóndi og fleiri við honum ikki sæð enn, ella teir duga ikki at fáta slíkt. Teir halda uppá tað gamla, og kanna av sonnum kallast afturhaldsmenn. Teir halda óivað, at hin ognarleysi kann finna seg í at drekka vatn, meðan bøndurnir drekka mjólk. Teir halda óivað, at hin ognarleysi skal vera eins og húskallarnir vóru fyri í tíðini. Ognarleysir kanna fáa ein mosablett at velja í frá bóndanum. Ja, slíkt hugsaðu stórmenninir í Føroyum í tí harrans ári 1934, og óivað verða teir at hava sonu hugsan í 1935, og soleingi, sum teir eru mentir at hyggja. Men nú er hin minni maðurin farin at krevja sín rætt í Føroyum tað sama sum aðrastaðni. Hin socialdemokratiska bylgja, sum sigrandi fer um allan heimin, hevur eisini nomið við hesar smáu oyggjar okkara úti í stóra Atlantshavi. Frøyingar vita ikki av, at teir eru vorðir socialistar, men innast inni eru teir tað.

Teir royna í øllum forum at sleppa sær undan stórmannakoknum.

Kvøkkur er komin í sambands- og sjálfstýrisflokk. Teir

síggja, at teir ganga síni undirgongd ímóti, ifall teir halda somu afturhaldsleið sum higar. Einstakir eru tó so konservativir, at teir vilja ikki síggja sannleikan. Men aðrir síggja, at ifall teir skulu kunna bjarga flokkunum frá undirgongd, so mega teir koyra afturhaldsmennin úr flokkunum. Spurningurin er nú, um Jóannes Patursson, Niclas Niclasen og teirra líkar lata seg koyra út. Helst verður úrslitið tað, at allir afturhaldsmenn stovna ein flokk fyri seg sjálvan, meðan framburðsmenninir ganga saman við javnaðarmönnum. Tað verða við øðrum orðum einans tveir politiskir flokkar her á landi: ein javnaðarflokkur og ein afturhaldsflokkur. Ella kanska verða tríggir flokkar: ein javnaðarflokkur, keypmannsflokkur og ein bóndaflokkur. Hetta er helst at vænta. Teir gomlu flokkarnir sambands- og sjálfstýrisflokkarnir fella sjálvandi heilt burtur.

Henda tíðin, vit nú liva í, er ein broytingartíð. Vit byrja nú eitt nýtt ár, sum óivað verður eitt merkisár í føroyskum politikk.

Vit javnaðarmenn hava alt at vinna og einki at tapa, bert vit standa allir sum ein og stevna fram móti okkara hoga máli.

J. H. Danbjørg.

## Arbeidsstríð.

Harðskapur og harðræði heldur enn vinskípligt samarbeiði lyktast at vera hitt nýggja móttívið hjá ymsum arbeidsgevarum. Gudmundur Mortensen, keypmáður, leggur saman við monnum, ið vegna brot av felagsreglum eru koyrdir út úr arbeidsmannafelaginum. Arbeidarnir mótmæla hesum við blokadu.

Hin nýggi meistarinn á sleipistøðini, H. P. Johannessen úr Vestmanna, spælur proysara-junkari yvir fyri arbeidarunum, skyldar teir fyri at vera óbrúkligar og óciviliseraðar. Arbeidarnir mótmæla hesum við at nokta at arbeiða soleingi sum hesin harri ikki verður fjónaður.

Alla staðni er tað ein hovudsamtýkt — sum ein sjálfvilygja — ímillum arbeidarar og arbeidsgevarar, at ikki skal verða nýtt óorganiserað fólk ella arbeitt saman við teim. Hetta hevur verið siður á Tvøroyri við, ein so fastur siður, at tað í seinastu árunum ikki er komið til hugs ímillum arbeidsgevarar og arbeidsmenn, at tað kundi vera orðvisi: Teir gomlu arbeidsgevararnir á Tvøroyri, P. Mortensen og aðrir, spurdu altíð fremandan mann, ið kom inn í bygðina at fáa arbeiði, um hann var í arbeidsmannafelaginum. Var svarið nei, fekk hann uppáboð um at fara at melda seg í felagið. Eftir-menn teirra hava tígandi praktiserandi ikki at bróta regulin at nýta organiserað fólk.

H. C. Hansen, J. P. Hansen, broður, og J. P. Petersen

vóru, vegna at teir ikki vildu boyggja seg fyri felagsins reglum, stoyttir út úr felaginum. Tá ið nú G. Mortensen tók broðurnar Hansen og ein óorganiseraðan mann úr Hvalba í arbeiði, varð hann varskógvaður av »Fylkinge«. Leingi var forhandla. Men G. M. vildi ikki geva eftir. Arbeidarnir sögdu so, at teir máttu protestera ímóti hesum broti uppá gamlan sið og grundkrav arbeidaranna við at erklara blokadu. Arbeidarnir vístu, at tað tessverri — av óansni vegna spursmálið ikki hevði verið »aktuelt« í nógv harrans ár — var dáttíð burtur úr sáttmálanum, at ein arbeidsgevari ikki mátti nýta óorganiserað fólk. Sáttmálin varð sjálvandi alt fyri eitt, at hetta brek var uppdagað, uppsagdur.

Tá ið arbeidararnir høvdu sýnt sín vilja og órykkuliga krav

við eini blokadu, vildu teir ganga við til ein völdgittardómstól til at avgera stríðið fyri fyrst, hóast teir vístu, at teir formelt ikki kundu sigra. Men teir vildu ikki nakað samfundsstríð longri enn neyðturvuligt. Hitt avgerandi stríðið um at kontraktfesta tann hevdaða organisasjonarrættin, vildu teir taka, tá ið hin nýggi sáttmálin varð gjørdur.

Enn stendur í botni í stríðnum millum meistarinn á sleipistøðini í Trongisvági og arbeidararnar. Hetta stríð er elvt av, at hesin góði ungi maður ikki hevur aftrað seg við at lagt til sjóndar ein manninkandi atburð yvir fyri sínum arbeidarum. Menn, ið hava staðið í bedingsarbeiði í yvir 30 ár, og sum hava verið mettir at verið ímillum bestu og dugnaligastu smiðir, gevu hann skoðsmál sum ódugnamenn og óvandar »óciviliseraðar«. Samstundis dyli hann ikki yvir sær sjálvum sum úrvalskappa fram um teir flestu. Tíðindini herum tapa lítið fyri geipatátti. 7 taka hann ikki sunnanfjarða, og 4 Vestmenningum gevu hann fast. Maður tók sær báðar hendur aftur um bak fyri at taka lummaturríklæðið úr baklummaman innanfyri virbukurnar — hann hevði fingið eitt rusk í eygað. Hey, mars, ikki hendur aftan bak — heim! o. s. fr.

Hendan atburð vildu arbeidararnir sær ikki lynda við. Teir tóku allir sum ein avgjörda støðu: ikki talan um at halda fram við arbeidinum undir einum tilikum harra. Men meirilutin í sleipistøðar stjórnini — tann einasti sakkoni stjórnarlimurin heldur við arbeidarunum — setir seg undir liðina á meistarunum og avvisir arbeidaranna krav um at fáa uppreisning við avseting av meistarunum ella fulla trygging fyri hampuliga viðferð.

So statt stendur alt í botni. Teinkja teir stóru harrar ikki uppá, hvat ið tilfíkur høvuðskampaatburður kann koma at kosta teim og samfelaginum. Nú nærkast tíðin til skipini skulu leggja út av nýggjum. 8—14 dagar ov seint av stað, kann týða túsindar. Tilfíkur atburður er ikki at hevda seg sum »stor kar« — ikki longur í hvussu er, tí betur.

## Løgtingið og Føroya Fiskimannafelag.

(Framhald.)

Eg segði í hini greinini, at alla staðni í verðini er tað soleiðis, har sum arbeidsklassin — hin minnimenti — er organiseradur, og tað er jú allastaðni, har er samarbeiði millum organisatiónirnar og socialismuna. Javnaðarflokkarnir í teim ymisku

## Utbjóðing av vegarbeiði.

Gerast skulu:

100 m framhald av koyrivegnum í Frøðbæ,  
300 m av útskiftingavegum í Trongisvági.

Teir, ið ynskja at fáa lut í arbeidinum, biðast venda sær til undirritaða vegnevndarformann seinast 23. í h. m.

Vegnevndin í Frøðbiar sókn

H. J. Lindberg.

## Oljuklæðifernis og seyðavask

fæst hjá

D. J. Enni.

londunum eru sprotnir av organisatiónunum, og organisatiónirnar hava teirra uppruna í javnaðarrørsluni. Organisatións- og javnaðarrørslan eru ikki tvær, men ein og hin sama rørslan. Tað er tann rørslan, sum liggur í barminum á einum og hvørjum, sum kúgaður er, og harav spretir hins minna manns trongd og bardagi fyri at bota um kor síni, bæði íggjøgnum organisatiónirnar og socialismuna. Henda rørslan er sprotnin úr barmi teirra forfjónaðu, teirra sum liva á livsins skuggasíðu.

Ein organiseraður maður — ella ein organiserað kvinna — fara ikki til arbeiðis saman við óorganiseraðum fólk, og líka so sjálvandi er tað, at organiserað arbeiðsfólk og fiskimenn kunna ikki velja menn at ráða í landinum, tá hesir menninir eru stíllaðir og verða valdir av teim organisatiónunum, sum arbeiða ímóti okkum. Tann arbeidari ella fiskimaður, sum fer á val við ríkmönnum, hann er ein svikjari móti okkum fiskimönnum og arbeiðsfólki.

Allar organisatiónir her á landi áttu at gingið saman í eitt landsfelag og stovnað ein politiskan flokk, sum skuldi arbeitt fyri okkum, sum eru limir í organisatiónunum. Hetta skuldu vit havt gjørt í 1911, tá Føroya Fiskimannafelag varð stovnað; men líverri, at vit Frøyingar fordu inn organisatiónirnar frá útlondunum; men vit dugdu ikki at organisera okkum á sama hátt sum okkara starvsbróður í øðrum londum. Meðan vit gingu saman í arbeidsmannafelag og fiskimannafelag fyri at verja okkara rætt, fremja okkara krav, betra okkara kor undir arbeiði á sjógv og landi, so lótu vit okkara mótsæðumenn sita við valdinum í Føroya lögtingi. Okkara starv fyri at organisera okkum er tí óngatið meira enn háltgjort. Vit mega taka takið heilt og ikki hált. Vit hava gjørt aðra helvtina. Vit hava organiserað okkum í arbeidsmannafelag og fiskimannafelag; men onnur helvtin er eftir, og hon er tann týðingarmesta. Tann helvtin er ein politisk organisatión, sum skal umfata allar arbeidsmenn og allar fiskimenn. Allir organiseraðir arbeidsmenn og fiskimenn eiga at gerast